

२५ शैयाको नगर अस्पताल स्थापना र सञ्चालन सम्बन्धी कार्यविधि, २०७५

प्रस्तावना : आमनागरिकलाई सर्वसुलभ र गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने प्रयोजनको लागि २५ शैयाको अस्पताल स्थापना र सञ्चालन सम्बन्धी कानूनी व्यवस्था गर्न वाञ्छनीय भएकोले, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ११ को उपदफा २ झ.३ अनुसार आठविसकोट नगर कार्यपालिकाले यो कार्यविधि बनाएको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ: (१) यस कार्यविधिको नाम “२५ शैयाको आठविसकोट नगर अस्पताल स्थापना र सञ्चालन सम्बन्धी कार्यविधि, २०७५” रहेको छ ।

(२) यो कार्यविधि आठविसकोट नगरपालिकाभित्र लागू हुनेछ ।

(३) यो कार्यविधि तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. परिभाषा :- विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा,

(क) “सञ्चालक समिति” भन्नाले खण्ड १० मा उल्लिखित समिति सम्झनु पर्छ ।

(ख) “अनुमति प्रदान गर्ने निकाय” भन्नाले प्रचलित कानूनमा उल्लिखित अनुमति प्रदान गर्ने निकाय सम्झनु पर्छ ।

(ग) “अस्पताल” भन्नाले स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने उद्देश्यले प्रचलित कानून बमोजिम स्थापित २५ शैयाको आठविसकोट नगर अस्पताल जनाउँछ ।

(घ) “भवन संहिता” भन्नाले भवन ऐन, २०५५ को दफा ३ को उपदफा (२) बमोजिम नेपाल सरकारबाट स्वीकृत राष्ट्रिय भवन संहिता सम्झनु पर्छ ।

(ङ) “भवन निर्माण मापदण्ड” भन्नाले आठविसकोट नगरपालिकाबाट जारी भएको भवन निर्माण सम्बन्धी मापदण्ड तथा प्रचलित कानूनमा व्यवस्था भएको भवन निर्माण मापदण्ड समेतलाई जनाउँछ ।

(च) “नगरपालिका” भन्नाले आठविसकोट नगरपालिका सम्झनु पर्छ ।

३. स्वास्थ्य सेवा सञ्चालन : (१) प्रचलित कानूनमा भएको व्यवस्था अनुसार २५ शैयाको अस्पताल सञ्चालनको लागि सम्बन्धित निकायबाट अनुमति प्राप्त गरी अस्पताल सञ्चालन गर्नुपर्नेछ ।

(२) अस्पतालले आफ्नो उद्देश्य र क्षमता अनुसार अनुमति प्रदान गर्ने निकायबाट अनुमति लिई देहायका सेवाको समुचित व्यवस्था गरी स्वास्थ्य सेवा सञ्चालन गर्नेछ :-

(क) आकस्मिक सेवा,

(ख) बहिरंग सेवा,

(ग) अन्तरंग सेवा,

(घ) निदानात्मक सेवा (प्रयोगशाला, रेडियो ईमेजिड आदि),

(ङ) शल्यक्रिया सेवा,

(च) सघन उपचार सेवा,

(छ) प्रवर्दनात्मक तथा प्रतिरोधात्मक सेवा,

(ज) विशेषज्ञ सेवा,

(झ) फार्मसी सेवा,

(ञ) रक्त सञ्चार सेवा,

(ट) फिजियोथेरापी सेवा,

(ठ) शवगृह व्यवस्था,

- (ड) अस्पताल व्यवस्थापन,
(ढ) वातावरण व्यवस्थापन,
(ण) अस्पतालबाट निष्काशित फोहरमैला व्यवस्थापन ।

४. गुणस्तर सुनिश्चितता सम्बन्धी मापदण्ड : (१) अस्पतालले खण्ड ३ बमोजिमको स्वास्थ्य सेवा सञ्चालन गर्दा देहायको गुणस्तरको सुनिश्चितता गर्नुका साथै देहायमा उल्लिखित मापदण्डहरूको समेत पालना गर्नु पर्नेछ :-

- (क) बहिरंग विभागमा आउने बिरामीको चापका आधारमा बिरामी दर्ता, विशेषज्ञ परामर्श, निदानात्मक सेवाहरू र औषधि कक्षमा छिटो छरितो सेवा दिने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ ।
(ख) अस्पतालमा विश्व स्वास्थ्य संगठनले निर्धारण गरेका मापदण्ड बमोजिम संक्रमण नियन्त्रण (Infection Prevention) को व्यवस्था हुनु पर्नेछ र सोको नियमित र प्रभावकारी अनुगमन गर्नु पर्नेछ ।
(ग) अस्पतालले विभिन्न ईकाईबाट प्रदान गर्ने स्वास्थ्य सेवाहरू स्तरीय रूपमा सञ्चालन गर्न कार्यसञ्चालन निर्देशिका (Standard Operating Manual) तयार गरी लागू गर्नु पर्नेछ ।
(घ) अस्पतालले बहिरङ्ग सेवा प्रदान गर्ने विशेषज्ञ चिकित्सक वा अन्य चिकित्सकहरू उपलब्ध हुने समय तालिका (दिन र बार खुल्ने गरी) सवैले देख्ने ठाउँमा राखिएको हुनु पर्नेछ ।
(ङ) अस्पतालले उपलब्ध गराउने भनिएको विशेषज्ञ सेवा सम्बन्धित विशेषज्ञ चिकित्सकबाटै प्रदान गर्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ ।
(च) बिरामीले आफूले सेवा लिन चाहेको चिकित्सकबाट सेवा लिन पाउने व्यवस्था सुनिश्चित गर्नु पर्नेछ ।
(छ) बिरामी वा बिरामीको रेखदेख गर्ने व्यक्तिलाई रोग र उपचार पद्धतिबारे स्पष्ट जानकारी दिने व्यवस्था हुनु पर्नेछ ।
(ज) अस्पताल परिसर तथा सेवा दिने कक्षहरू नियमितरूपमा सफा सुगन्ध राखिएको हुनु पर्नेछ ।
(झ) सवैले देख्ने स्थानमा उजुरी पेटिका राखिएको हुनु पर्नेछ ।
(ञ) जनगुनासो व्यवस्थापनका लागि गुनासो सुन्ने अधिकारी तोकिएको जनगुनासो तथा पर्न आएको उजुरी समाधान गर्ने व्यवस्था मिलाएको हुनु पर्नेछ । साथै समाधान हुन नसक्ने भएमा सो को कारण सम्बन्धित व्यक्तिलाई जानकारी गराउनु पर्नेछ ।
(ट) बिरामीले संस्थाबाट सेवा प्राप्त गर्न लाग्ने शुल्क, प्रकृया तथा अवधि समेत खुलाएको बिरामी बडापत्र (Patient Charter) अस्पतालको अग्र भागमा देखिने गरी राख्नु पर्नेछ र सोही अनुरूप सेवाको सुनिश्चितता गर्नु पर्नेछ ।
(ठ) अस्पतालमा आउने बिरामीलाई आवश्यक पर्ने जानकारी गराउन सोधपुछ वा सहायता कक्षको व्यवस्था गरी सेवाग्राहीलाई आवश्यक जानकारी दिने व्यवस्था गरेको हुनु पर्नेछ तथा पचास शैया वा सो भन्दा बढी क्षमताका अस्पतालहरूले सामाजिक सेवा इकाईको अनिवार्य व्यवस्था गरेको हुनु पर्नेछ । (ड) सेवा प्रदायक चिकित्सक तथा स्वास्थ्यकर्मीहरूको सुरक्षाका लागि विभिन्न सरुवा रोग विरुद्धको खोप तथा व्यक्तिगत सुरक्षा व्यवस्था गरेको हुनु पर्नेछ ।
(ढ) अस्पतालमा कार्यरत कर्मचारीहरूको सेवा शर्त सम्बन्धी विनियम बनाएको हुनु पर्नेछ ।
(ण) अस्पतालले नेपाल सरकारबाट सञ्चालित सेवा वा कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा नेपाल सरकारले तोकेको प्रोटोकल/मापदण्ड/निर्देशिका अनिवार्य रूपमा पालना गरेको हुनु पर्नेछ ।
(त) अस्पतालले चौबीसै घण्टा चिकित्सक तथा दक्ष स्वास्थ्य कार्यकर्ताबाट आकस्मिक सेवा दिने व्यवस्था मिलाएको हुनु पर्नेछ ।
(थ) अस्पतालमा रहेको आकस्मिक शैया क्षमताको आधारमा चिकित्सक तथा अन्य स्वास्थ्यकर्मीको व्यवस्था गरेको हुनु पर्नेछ ।
(द) आकस्मिक विभागबाट बिरामी भर्ना गर्न, रिफर गर्ने बिरामीको रेफरल प्रकृया र बिरामी सार्ने पद्धति स्पष्ट परिभाषित भएको हुनु पर्नेछ ।
(ध) अस्पतालमा उपचारका लागि आउने विपन्न, असहाय, बेवारिसे बिरामीका लागि कुल शैयाको दश प्रतिशत शैया छुट्याई निःशुल्क उपचार अनिवार्य रूपमा उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

(न) खण्ड (घ) बमोजिम उपलब्ध गराएको उपचार सेवाको अभिलेख राखी नगर कार्यपालिकामा सो को प्रतिवेदन नियमित रूपमा पठाउनु पर्नेछ ।

(फ) अस्पताल सञ्चालन गरिने भवन र अन्य पूर्वाधार भवन संहिता र सम्बन्धित क्षेत्रको भवन निर्माण सम्बन्धी मापदण्ड अनुरूप हुन पर्नेछ ।

(ब) अस्पतालले विपद् व्यवस्थापनको कार्ययोजना बनाएको हुनु पर्नेछ । सो कार्यका लागि सम्पर्क व्यक्ति तोकि सो को जानकारी नगरपालिकाको कार्यालयमा दिनु पर्नेछ ।

(भ) अस्पतालले सूचना अधिकारी तोकनु पर्नेछ ।

(२) अस्पतालले प्रदान गर्ने स्वास्थ्य सेवाको गुणस्तरलाई सुनिश्चितता प्रदान गर्न राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गुणस्तर चिन्ह लिन अस्पताललाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।

५. गुणस्तर तथा मापदण्ड अनुगमन सम्बन्धी व्यवस्था : (१) अस्पतालले आफूले प्रदान गरेको सेवाहरूको यस कार्यविधिमा उल्लिखित मापदण्ड बमोजिमको गुणस्तर भए नभएको सम्बन्धमा प्रत्येक वर्ष परीक्षण (स्व:मूल्यांकन) गराई सो को प्रतिवेदन आर्थिक वर्ष समाप्त भएको मितिले तीन महिनाभित्र नगरपालिका कार्यालयमा प्रचलित कानूनले तोके बमोजिमको ढाँचामा अनिवार्य रूपमा पेश गर्नु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम तोकिएको अवधिभित्र प्रतिवेदन पेश नगरे अस्पताललाई सो प्रतिवेदन पेश गर्न नगरपालिकाले निर्देशन दिन सक्नेछ ।

(३) यस कार्यविधि बमोजिम निरीक्षण तथा अनुगमनका क्रममा दिएको निर्देशन पालना नगरेमा, यस निर्देशिका बमोजिमको गुणस्तर तथा पूर्वाधार मापदण्ड पूरा नगरेमा र गुणस्तर परीक्षणको वार्षिक प्रतिवेदन पेश नगरेमा अस्पताललाई नगर कार्यपालिकाले अस्पतालले प्रदान गरि आएको सेवा पूर्ण वा आंशिकरूपमा तत्काल बन्द गर्न आदेश दिन सक्नेछ ।

(४) अस्पताललाई कारबाही गर्नु पूर्व अस्पताललाई मनासिब माफिकको सफाइ पेश गर्ने मौका दिईनेछ ।

(५) यस कार्यविधिमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि अन्य प्रचलित कानून बमोजिम गरिने अनुगमनलाई यो व्यवस्थाले सीमित गर्ने छैन ।

६. अस्पतालको पूर्वाधार सम्बन्धी मापदण्डहरू : (१) अस्पतालले सेवा सञ्चालन गर्दा देहाय बमोजिमको पूर्वाधार सम्बन्धी मापदण्ड पूरा गरेको हुनु पर्नेछ :-

(क) अस्पताल रहने स्थान धुँवा, धुलो, ध्वनि, जल तथा जमिन प्रदूषणबाट मुक्त भएको ।

(ख) अस्पताल रहने क्षेत्र र हाताभित्र उपयुक्त सुरक्षाको व्यवस्था भएको ।

(ग) अस्पताल स्थापना हुने स्थान सडक यातायातको पहुँच भएको ।

(घ) पानी, बिजुली र सञ्चार सुविधा उपलब्ध भएको ।

(ङ) सवारी साधन पार्किङका लागि पर्याप्त व्यवस्था भएको ।

(च) अस्पताल परिसरमा स्वस्थकर वातावरणका लागि बृक्षारोपण तथा बगैचाको व्यवस्था भएको ।

(छ) जोखिमपूर्ण फोहर व्यवस्थापनका लागि उपयुक्त प्रविधिको व्यवस्था गर्नुका साथै फोहरमैला व्यवस्थापन ऐन २०६८, फोहरमैला व्यवस्थापन नियमावली २०७० र आठविसकोट नगरपालिकाको पूर्ण सरसफाई मार्गदर्शन २०७५ बमोजिम फोहर व्यवस्थापनका लागि आवश्यक पूर्वाधार व्यवस्था मिलाएको ।

(२) आकस्मिक सेवाका लागि देहाय बमोजिमको पूर्वाधार सम्बन्धी मापदण्ड पूरा गरेको हुनु पर्नेछ :-

(क) कुल शैया क्षमताको कमिमा दश प्रतिशतका दरले आकस्मिक कक्षमा शैयाहरू उपलब्ध हुनु पर्नेछ । आकस्मिक सेवाका लागि छुट्याएको शैयालाई देहाय अनुरूप वर्गीकरण गरी सेवा दिने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ :-

(१) Red (R)= अति सिकिस्त बिरामीको सेवा दिने शैया बराबर एक प्रतिशत,

(२) Yellow (Y)= सिकिस्त बिरामीको सेवा दिने शैया बराबर दुई प्रतिशत,

(३) Green (G) = सामान्य बिरामीको सेवा दिने शैया बराबर तीन प्रतिशत,

(४) Black (B) = मृत्यु भईसकेका बिरामीलाई राख्ने शैया बराबर एक प्रतिशत,

(५) Observation Room/Bed बराबर तीन प्रतिशत,

- (ख) आकस्मिक कक्ष सञ्चालन गर्दा अल्ट्रासाउण्ड, एक्सरे इमेजिङ सेवा, प्रयोगशाला, ओ.पी.डी., ओ.टी. तथा अन्य वार्डहरूमा समेत सजिलै बिरामी ल्याउन लैजान सकिने क्लिनिकल चेर /ट्रली ,स्टेचर) गरी सञ्चालनमा ल्याएको हुनु पर्नेछ ।
- (ग) आकस्मिक कक्षमा प्रतिक्षालय, शौचालय, ट्रायज (Triage Room)चेन्जिङ रुम, Medico-legal Case जस्तै Rape victim आदिको लागि गोपनियता सुनिश्चित हुने कोठाको समेत व्यवस्था भएको हुनु पर्नेछ ।
- (घ) चौबीसै घण्टा आकस्मिक सेवा दिने व्यवस्था मिलाएको हुनु पर्नेछ ।
- (ङ) अस्पतालमा आकस्मिक सेवाका लागि दक्ष स्वास्थ्यकर्मी चौबीसै घण्टा र चिकित्सक अनकल (on call)मा उपलब्ध हुने व्यवस्था हुनु पर्नेछ ।
- (च) आकस्मिक विभागबाट बिरामी भर्ना गर्न, रिफर गर्ने बिरामीको रेफरल प्रकृया तथा बिरामी सार्ने पद्धति स्पष्टरूपमा परिभाषित रहेको हुनु पर्नेछ ।
- (छ) प्रकोपजन्य रोगहरु, प्राकृतिक प्रकोप जस्ता पक्षहरूलाई विचार गरी आकस्मिक उपचार सेवाका लागि संस्थाले विपत-व्यवस्थापन योजना बनाएको हुनु पर्नेछ ।
- (ज) आकस्मिक सेवामा काम गर्ने जनशक्ति कम्तिमा Basic Life Support (BLS)/Primary Trauma Care (PTC)/Advance Cardiac Life Support (ACLS)/ Advance Trauma Life Support (ATLS)आदि सम्बन्धी तालिम लिएको हुनु पर्नेछ ।
- (३) बहिरंग विभागका लागि देहाय बमोजिमको पूर्वाधार सम्बन्धी मापदण्ड पुरा गरेको हुनु पर्नेछ :-
- (क) अस्पतालबाट प्रदान हुने प्रत्येक विशेषज्ञ सेवाका लागि ओ.पी.डी. कक्षको व्यवस्था मिलाएको ।
- (ख) अस्पतालका लागि सामान्यतया सामान्य चिकित्सा, बालरोग, सामान्य शल्यक्रिया, स्त्री तथा प्रसूती सेवा हुनुपर्ने तथा पूर्वाधार पूरा गरी हाड जोर्नी, नाक कान घाँटी, छाला तथा यौनरोग, आँखा, दन्त सेवा जस्ता सेवाको लागि स्वेच्छिक रूपमा सञ्चालन गर्न सक्ने ।
- (ग) उपलब्ध भएका चिकित्सकहरु मध्ये सेवाग्राहीले उपलब्ध भएसम्म रोजेको चिकित्सकसँग परीक्षण गर्न पाउने व्यवस्था भएको ।
- (४) अन्तरंग विभागका लागि देहाय बमोजिमको पूर्वाधार सम्बन्धी मापदण्ड पुरा गरेको हुनु पर्नेछ :-
- (क) अस्पतालमा शल्यक्रिया पश्चात पनि बिरामीको अवस्था स्थिर नभएसम्म उक्त शल्यक्रिया गर्ने समूह तथा सर्जन चिकित्सक र एनेस्थेसियोलोजिष्ट अस्पतालमा रहिरहनु पर्ने र तत्पश्चात पनि सर्जरीको प्रकृति हेरी आवश्यक परेको खण्डमा तत्काल उपलब्ध हुने व्यवस्था मिलाउनु पर्ने ।
- (ख) नर्सिङ ड्यूटी स्टेशनबाट प्रत्येक बिरामीको प्रत्यक्ष निगरानी हुने व्यवस्था गर्नु पर्ने । उक्त सुविधा नभएमा प्रत्येक बिरामीको शैयामा कल बेल राख्नु पर्ने ।
- (५) एलाईड हेल्थ तथा निदानात्मक सेवाका लागि देहाय बमोजिमको पूर्वाधार सम्बन्धी मापदण्ड पुरा गरेकोहुनु पर्नेछ :-
- (क) प्रत्येक किसिमका परीक्षणको लागि राष्ट्रिय जनस्वास्थ्य प्रयोगशाला नीति अनुरूपको प्रयोगशालाको व्यवस्था भएको हुनु पर्ने ।
- (ख) रेडियो डाइग्नोसिस, अल्ट्रासाउण्ड, एक्सरे फिल्म लोडिङ, अनलोडिङ तथा प्रोसेसिङ लगायतका इमेजिङ सेवा कक्षहरू ओ.पी.डी., ओ.टी. तथा वार्डहरूलाई समेत सजिलै बिरामी ल्याउन लैजान सकिने (क्लीनचेयर/ट्रली, स्टेचर) गरी संचालनमा ल्याएको हुनुपर्ने ।
- (ग) यस्ता सेवा प्रदान गरिने कोठाहरूमा प्रतिक्षालय, शौचालय, चेन्जिङ रुमको समेत व्यवस्था भएको हुनु पर्ने ।
- (६) अस्पतालमा सेवाको प्रकार हेरी पाँचदेखि दश प्रतिशत सघन उपचार सेवाका High dependency Unit/ आई. सि. यु. शैयाहरु रहनु पर्नेछ ।
- (७) अस्पतालमा पोषण, खोप, आमा र वच्चाको स्वास्थ्य, परिवार नियोजन जस्ता सेवाहरुको नेपाल सरकारको नीति बमोजिम प्रवर्द्धनात्मक तथा प्रतिरोधात्मक सेवा उपलब्ध हुनु पर्नेछ ।
- (८) अस्पतालमा कम्तीमा वच्चा तथा आमाको लागि विशेषज्ञ सेवा उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।
- (९) औषधि पसल (Pharmacy) का लागि देहाय बमोजिमको पूर्वाधार मापदण्ड पुरा गरेको हुनु पर्नेछ :-

- (क) अस्पताल हाता भित्र औषधि पसलको व्यवस्था आठविसकोट नगरपालिका अस्पताल फार्मसी सेवा निर्देशिका, २०७५ बमोजिम गर्नु पर्नेछ ।
- (ख) चौबिसै घण्टा फार्मसी सञ्चालनका लागि फार्मसी विषय अध्ययन गरेको दक्ष जनशक्तिको व्यवस्था हुनु पर्नेछ ।
- (ग) फार्मसी कक्षमा औषधिको गुणस्तरमा ह्रास नहुने गरी सुरक्षित भण्डारण गर्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्ने । साथै ताप संवेदनशील औषधि तथा भ्याक्सिनको भण्डारण तोकिएको तापक्रममा भण्डारण हुनुपर्ने ।
- (घ) उपचारमा प्रयोग गरिने लागू औषधिहरू (Narcotic drugs) लागू औषधि (नियन्त्रण) ऐन, २०३३ बमोजिम अस्पतालले चिकित्सकको लिखित प्रेस्क्रिप्सन अनुसार मात्र वितरण गर्ने व्यवस्था मिलाएको हुनु पर्नेछ । साथै औषधिको आम्दानी तथा वितरणको अभिलेख राख्नु पर्नेछ ।
- (ङ) म्याद नाघेका औषधिहरू नियमित रूपमा नेपाल स्वास्थ्य अनुसन्धान परिषदको Hospital Waste Management Guideline मा उल्लेख भएकोमा सोही बमोजिम र नभएको खण्डमा विश्व स्वास्थ्य संगठनको निर्देशिका बमोजिमको विधि अपनाई नष्ट गर्नु पर्नेछ ।
- (च) आकस्मिक सेवाका लागि चाहिने आवश्यक औषधिहरू चौबिसै घण्टा उपलब्ध हुने व्यवस्था हुनु पर्ने ।
- (छ) अस्पतालले बाह्य व्यक्ति वा संस्थालाई फार्मसी सेवा संचालन गर्न दिएको अवस्थामा सो व्यक्ति वा संस्थाले पनि अस्पतालले पालना गर्नुपर्ने माथि उल्लेख भएका सम्पूर्ण शर्तहरू अनिवार्य रूपमा पालना गर्ने व्यवस्था मिलाएको हुनु पर्ने ।
- (ज) औषधीको खुद्रा मूल्यमा छुटको व्यवस्था भएमा सबैले देख्ने गरी सूचना टाँस गर्नुपर्नेछ ।
- (झ) भवन संहितामा उल्लेखित मापदण्ड अनुरूप औषधि पसल सञ्चालन हुने भवन निर्माण भएको हुनु पर्ने ।
- (१०) रक्त सञ्चार सेवा (Blood Bank) का लागि देहाय बमोजिमको पूर्वाधार सम्बन्धी मापदण्ड पुरा गरेको हुनु पर्नेछ :-
- (क) अस्पताल हातामा ब्लड बैंकको व्यवस्था भएको हुनुपर्ने । सो नभएमा विरामीको लागि आवश्यक पर्ने ब्लड उपलब्ध हुने गरी व्यवस्था मिलाइएको हुनु पर्ने ।
- (ख) ब्लड बैंकको सम्बन्धमा राष्ट्रिय जनस्वास्थ्य प्रयोगशाला नीति अनुरूपको व्यवस्था भएको हुनु पर्ने । (११) अस्पतालमा रहेका विरामी तथा अन्य सेवाग्राहीलाई असहज नहुने गरी अलग्गै चिस्यान कक्ष वा शवगृहको व्यवस्था भएको हुनु पर्नेछ ।
- (१२) अस्पताल व्यवस्थापन (Hospital Management) का लागि देहाय बमोजिमको पूर्वाधार सम्बन्धी मापदण्ड पूरा गरेको हुनु पर्नेछ :-
- (क) सोधपुछ तथा गुनासो सुनुवाइ कक्ष :
- (१) सेवाग्राहीहरूको सुविधाको लागि आवश्यक कर्मचारी सहितको सोधपुछ कक्षको व्यवस्था हुनुपर्ने । (२) अस्पतालले प्रदान गर्ने सेवाका विषयमा सेवाग्राहीको गुनासो सुनुवाइ गर्ने उचित प्रवन्ध मिलाइएको हुनु पर्ने ।
- (ख) सूचना संप्रेषण :
- (१) अस्पतालभित्र प्रभावकारी सूचना संप्रेषणका लागि आन्तरिक टेलिफोन कल (Intercom) को व्यवस्थाका साथै आवश्यक आधुनिक संयन्त्रको समुचित प्रयोग हुनुपर्ने ।
- (२) अस्पतालहरूमा सार्वजनिक संचार सेवाको व्यवस्था हुनुपर्ने ।
- (३) प्रहरी, एम्बुलेन्स, दमकल जस्ता सेवा लगायतका आकस्मिक सेवाका टेलिफोन नम्बरहरू स्पष्ट देखिने गरी राख्नु पर्ने ।
- (ग) पानी वितरण : (१) अस्पतालमा विरामी र अन्य व्यक्तिहरूका लागि चौबीसै घण्टा शुद्ध पानी विश्व स्वास्थ्य संघले तोकेअनुरूपको आपूर्ति हुनु पर्ने ।
- (२) अस्पतालद्वारा वितरण हुने पानीको गुणस्तर परिक्षण ४/४ महिनामा गराई अभिलेख राखिएको हुनुपर्ने । बहिरंग, नर्सिङ कक्ष, अन्तरंग, अपरेशन थिएटर र आपतकालीन कक्षहरूमा पानी व्यवस्था हुनु पर्ने ।

(घ) विद्युत आपूर्ति : (१) अस्पताल क्षेत्रभित्र र सबै विभागहरूमा चौबीसै घण्टा विद्युत आपूर्ति हुने व्यवस्था मिलाएको हुनुपर्ने । साथै लोडसेडिङको समयमा विद्युत आपूर्ति गर्न अटोमेटिक ब्याक अप सिष्टम स्थापना गरेको हुनुपर्ने ।

(२) ओ.टी., आई.सि.यू., सि.सि.यू., इमर्जेन्सी कक्ष लगायतका संवेदनशील कक्षहरूमा आपतकालीन विद्युत ब्याक-अप सिष्टम राखेको हुनुपर्ने ।

(ङ) सरसफाई तथा शौचालय व्यवस्था :

(१) अस्पतालको सम्पूर्ण क्षेत्र सधैं सफा राख्नु पर्नेछ ।

(२) अस्पतालमा देहाय बमोजिमको सेवा दिइने कक्षहरु वा क्लिनिकमा शौचालयको व्यवस्था हुनु पर्नेछ :-

(क) आर्कस्मिक कक्ष

(ख) लेवर रुम

(ग) प्याथोलोजी सेवा

(घ) बहिरंग विभाग (आवश्यकता अनुसार महिला र पुरुषका लागि अलग अलग)

(ङ) प्रति छ बेडको जनरल सेवामा एक

(च) महिला तथा अपाङ्गका लागि अलगै

(छ) क्याबिन तथा डबल रुमका लागि (एटेच भएको)

(ज) डाक्टर तथा स्टाफका लागि (आवश्यकतानुसार)

(३) अस्पताल हाताभित्र सेवाग्राही तथा सेवाप्रदायकका लागि पर्याप्त पानी र साबुन सहितको शौचालयको व्यवस्था हुनु पर्नेछ ।

(४) शौचालय सधैं सफा राख्ने व्यवस्था गरेको हुनु पर्नेछ ।

(५) मर्मत सम्भार व्यवस्था :

(क) अस्पतालले प्रयोग गर्ने उपकरण तथा औजारहरू समयमै मर्मतको व्यवस्था हुनु पर्नेछ । साथै ठूला र गम्भीर प्रकृतीका औजार उपकरणहरूको कम्पनीले निर्दिष्ट गरेको मर्मत अवधि अनुसार मर्मत सम्भार कार्ययोजना बनाई सोही अनुसार मर्मत गरेको हुनु पर्नेछ ।

(ख) अस्पतालको भवन, सवारी साधन, मेसिनरी औजार, यन्त्र, उपकरण, विद्युतीय उपकरण र अन्य विद्युतीय उपकरणहरूको नियमित मर्मत संभार गर्ने व्यवस्था मिलाएको हुनु पर्नेछ ।

(६) बिरामी कुरुवालाई सुविधा : अस्पतालको वार्ड तथा अन्य उपचार दिने स्थानमा आवश्यकता अनुसार बिरामीको साथमा रहने एक जना कुरुवालाई बस्न सक्ने प्रवन्ध हुनु पर्नेछ ।

(७) क्यान्टिन सुविधा : अस्पताल हाता भित्र खाना पकाउने (Kitchen) र खाना खाने (Dining) अलग-अलग ठाउँ सहितको सफा र सुविधायुक्त क्यान्टिनको व्यवस्था भएको हुनु पर्नेछ ।

(८) लण्डी व्यवस्था : (क) अस्पतालमा प्रयोग हुने एप्रोन, पन्जा, टोपी, जुता, तन्ना, तकिया, खोल, रुमाल जस्ता लुगा कपडा धुनको लागि लण्डीको व्यवस्था भएको हुनु पर्ने ।

(ख) अस्पताल भर्ना भएका बिरामीको लुगा धुने सुविधाको व्यवस्था भएको हुनु पर्ने ।

(९) भण्डार (Store) व्यवस्था : (क) आपत्कालीन अवस्थामा प्रयोग हुने सामग्रीहरूको अलगै भण्डार कक्ष हुनुपर्ने । यस्तो भण्डारमा कम्तिमा एक महिनाको लागि अत्यावश्यक सामग्री स्टक राख्ने व्यवस्था हुनुपर्ने ।

(ख) अस्पतालको लागि आवश्यक लत्ताकपडा, सरसफाइ सामग्री, औजार, उपकरण तथा औषधिको न्यूनतम मौज्जात रहनु पर्ने र सो सामग्रीहरूको उपयुक्त भण्डारणको (Refrigerator, Ventilation, A/C आदि)व्यवस्था गरेको हुनु पर्ने ।

(१०) सुरक्षा व्यवस्था : (क) अस्पतालमा सुरक्षा व्यवस्था मिलाउन सुरक्षा गार्डको व्यवस्था भएको हुनुपर्ने ।

(ख) आपत्कालीन अवस्थाको लागि तत्काल सेवा प्रदान गर्न राज्यका सुरक्षा निकायसँग समन्वय कायम गर्ने व्यवस्था मिलाएको हुनुपर्ने ।

(११) एम्बुलेन्स सञ्चालन : अस्पतालमा मेडिकल एटेण्डेण्ट सहितको १ वटा एम्बुलेन्स अनिवार्य हुनुपर्ने र अस्पतालले त्यस्ता मेडिकल एटेण्डेण्टलाई Basic Emergency Medicine Training दिने व्यवस्था मिलाउनुका साथै एम्बुलेन्स सेवा सञ्चालन नीति, २०६० बमोजिम एम्बुलेन्स सेवा संचालन गर्ने व्यवस्था मिलाएको हुनु पर्नेछ ।

(१२) यातायातको व्यवस्था :अस्पतालले कम्तिमा रात्रीकालिन समयमा काम गर्ने कर्मचारीलाई आउन जान यातायातको व्यवस्था अनिवार्य रुपमा मिलाउनु पर्नेछ ।

(१३) स्थान तथा जग्गा पूर्वाधार : (क) अस्पताल रहने स्थान (Location) : अस्पताल रहने स्थान छनौट गर्दा पायक पर्ने गरी प्रदूषणमुक्त क्षेत्रको छनौट गर्नु पर्नेछ । अस्पताल निर्माणको लागि प्रस्तावित स्थानमा अस्पताल सञ्चालनको लागि आफ्नै भवन नभएसम्मको लागि वडा नं. ९ स्थित आठविसकोट स्वास्थ्य चौकी रहेको स्थानमा अस्पताल सञ्चालन गरिनेछ । अस्पताल सञ्चालनको लागि आवश्यक भवन तथा भौतिक संरचना स्वास्थ्य चौकी, दिपज्योति आधारभूत विद्यालयको भवन र आवश्यकता अनुसार अन्य संरचनाहरूको प्रयोग गरिनेछ ।

(ख) अस्पताल सञ्चालनको लागि आफ्नै स्वामित्वको पर्याप्त जग्गा हुनु पर्नेछ ।

(१४) अस्पतालको भवन(Building):

(क) अस्पताल सेवा सञ्चालन गरिने भवनको नक्सा र डिजाइन भवन ऐन, २०५५ को दफा ११ मा भएको व्यवस्था अनुरूप स्वीकृत भएको हुनु पर्नेछ । भवन संहिता तथा सम्बन्धित नगरपालिकाले जारी गरेको मापदण्ड बमोजिम भवन निर्माण भएको हुनु पर्नेछ ।

(ख) भवनमा सर्वसाधारणको जानकारीका लागि Disaster Management Plan तयार गरी सुरक्षा सम्बन्धी संकेत चिन्हहरू उपयुक्त स्थानमा प्रस्ट देखिने गरी राखिएको हुनु पर्नेछ ।

(ग) अस्पतालको कोठाहरू उपयुक्त भेन्टिलेसन वा वातानुकूलित यन्त्र राखिएको हुनु पर्नेछ ।

(घ) अस्पतालमा प्रशासनिक कार्यालय, ओ.पी.डी., प्रयोगशाला, वार्ड, फार्मसी, क्यान्टिनको व्यवस्था हुनुपर्नेछ ।

(ङ) अस्पतालमा व्हिलचेयर तथा ट्रलिको सहज आवागमनको व्यवस्थाका लागि लिफ्ट/र्याम्पको व्यवस्था भएको हुनुपर्नेछ ।

(च) प्रतिक्षालयमा आवश्यकतानुसार बस्ने कुर्सीको व्यवस्था हुनुपर्ने र सूचना-पाटी, टेलिभिजन, पत्रपत्रिका लगायतका माध्यमबाट सूचना प्रदान गर्ने व्यवस्था मिलाएको हुनुपर्नेछ ।

(छ) अस्पतालको कुल निर्माण क्षेत्रफल, प्रति शैया ५५ वर्ग मीटरका दरले हुनु पर्नेछ । उक्त क्षेत्र भित्र सोधपुछ, दर्ता कक्ष, प्रतिक्षालय, प्रवेशद्वार सहितको हलको क्षेत्र समावेश भएको हुनुपर्नेछ । सो बाहेक भान्सा घर, लुगाधुने कोठा, जेनरेटर कक्ष, कर्मचारी आवास तथा भण्डार कक्ष, मर्मत सम्भार कक्ष आदिका लागि थप व्यवस्था गरेको हुनु पर्नेछ ।

(झ) बहिरंग विभागको प्रत्येक कोठाको क्षेत्रफल कम्तिमा चौध वर्ग मीटर हुनु पर्नेछ । शौचालय, प्रतिक्षालय, विशेषज्ञको सहयोगी रहने कक्षका लागि पर्याप्त स्थान हुनु पर्नेछ ।

(ञ) विरामीको चापको अनुपातमा पर्याप्त र सुविधाजनक हुने गरी फर्निचर सहितको प्रतिक्षालयको व्यवस्था भएको हुनुपर्नेछ ।

(झ) अस्पताल भित्र प्रवेश गर्ने र बाहिर निस्कने अलग-अलग प्रवेश द्वार र बहिरगमन द्वार हुनुपर्नेछ ।

(ञ) आपतकालीन सेवाका लागि प्रयोग हुने सवारी साधनहरू अस्पतालको आपतकालीन कक्ष र अन्य अत्यावश्यक ठाउँमा सहज रुपमा जान सक्ने गरी अलग्गै बाटो र गेटको व्यवस्था गरेको हुनुपर्नेछ ।

(ट) सेवाग्राही र अस्पताल कर्मचारीहरूले प्रयोग गर्ने सवारी साधन र एम्बुलेन्स दमकल जस्ता सवारी साधनका लागि पार्किङको व्यवस्था हुनुपर्नेछ । न्यूनतम पार्किङ कूल जग्गाको पच्चीस प्रतिशत वा प्रति तीन शैयाका लागि एउटा कार पार्किङ गर्न मिल्ने स्थल मध्ये जुन बढी हुन्छ सोही अनुसार हुनु पर्नेछ ।

(ठ) अस्पताल जेष्ठ नागरिक, बालबालिका तथा अपांगमैत्री हुनु पर्नेछ ।

(ड) व्हिलचेयर, ट्रलि, स्ट्रेचरको पर्याप्त व्यवस्था हुनुपर्ने र यस्ता सामग्री राख्ने ठाउँ र चलाउन सकिने पर्याप्त ठाउँ र चलाउने मानिसको समेत व्यवस्था भएको हुनु पर्नेछ ।

(१५) वातावरण व्यवस्थापनका लागि देहाय बमोजिमको मापदण्ड पुरा गरेको हुनु पर्नेछ :-

(क) प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण वा वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन गर्दा फोहरमैला व्यवस्थापनको सम्बन्धमा आवश्यक ध्यान दिनु पर्नेछ ।

(ख) प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण वा वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकनमा प्रस्ताव भए बमोजिम कार्यान्वयन गर्ने व्यवस्था मिलाएको हुनु पर्नेछ ।

(१६) फोहरमैला व्यवस्थापनका लागि देहाय बमोजिमको पूर्वाधार मापदण्ड पूरा गरेको हुनु पर्नेछ :-

(क) अस्पतालबाट निष्काशित फोहरमैलाको व्यवस्थापन फोहरमैला व्यवस्थापन ऐन, २०६८ र फोहरमैला व्यवस्थापन नियमावली, २०७० र आठविसकोट नगरपालिकाको पूर्ण सरसफाई मार्गदर्शन, २०७५ ले तोके बमोजिम हुनुपर्ने ।

(ख) अस्पतालबाट निष्कासन हुने सामान्य तथा चिकित्साजन्य फोहरमैला प्रकृति अनुसार स्रोतमै अलग अलग छुट्याउने, संकलन, ढुवानी तथा उचित विसर्जन गर्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्ने ।

(ग) अस्पतालबाट सृजित संक्रमणजन्य फोहरलाई निःसंक्रमण गरेर अन्तिम व्यवस्थापन गर्नुपर्ने ।

(घ) अस्पतालमा मर्करीयुक्त उपकरणको सट्टा डिजीटल प्रविधियुक्त उपकरण प्रयोग गर्नु पर्नेछ ।

७. जनशक्ति सम्बन्धी विस्तृत विवरण : अस्पतालले देहायमा उल्लिखित जनशक्ति भन्दा कम नहुने गरी जनशक्तिको व्यवस्था गर्नु पर्नेछ :-

सेवा/समूह	पद/नाम	संख्या	कैफियत
१	फिजिसियन	१	
२	सर्जन	१	
३	बालरोग विशेषज्ञ	१	
४	स्त्रीरोग विशेषज्ञ	१	
५	हाड तथा जोर्नी विशेषज्ञ	१	
६	यौन तथा छाला रोग विशेषज्ञ	१	
७	प्याथोलोजिष्ट/बायोकेमिष्ट/माईक्रोबायोलोजिष्ट	१	
८	मेडिकल टेक्नोलोजिष्ट	१	
९	ल्याव टेक्निसियन	१	
१०	ल्याव असिस्टेन्ट	१	
११	रेडियोलोजिष्ट	१	
१२	रेडियोग्राफी टेक्नोलोजिष्ट/रेडियोग्राफी अधिकृत/वरिष्ठ रेडियो ग्राफर	१	
१३	नाक, कान, घाँटी सर्जन	१	
१४	नेफ्रोलोजिष्ट	१	
१५	अपथल्मोलोजिष्ट	१	
१६	एनेस्थेटिक	१	
१७	डेन्टल बि.डि.एस.	१	
१८	मुटुरोग विशेषज्ञ	१	
१९	स्नायुरोग विशेषज्ञ	१	
२०	मानसिक रोग विशेषज्ञ	१	
२१	एम.डि.जी.पी.	१	
२२	मेडिकल अधिकृत(एम.बी.बी.एस.)	४	
२३	मे.सु. निर्देशक	१	

२४	मेट्रोन	१	
२५	सहायक मेट्रोन	१	
२६	सिष्टर बि.एन.	१	
२७	स्टाफ नर्स	५	
२८	अनमी	५	
२९	हे.अ/सिहेअ	२	
३०	अहेव	३	
३१	फिजियोथेरापिष्ट	१	
३२	दन्त सहायक	१	
३३	हाउस किपर	१	
३४	अस्पताल प्रशासक	१	
३५	मेडिकल रेकर्डर	१	
३६	सहलेखापाल	१	
३७	रिसेप्सेनिष्ट	३	
३८	स्टोर किपर	१	
३९	फर्मासिष्ट फार्मसी सहायक	३	
४०	इसिजी टेक्निसियन	१	
४१	डाइटिसियन	१	
४२	अडियोलोजी असिस्टेन्ट	१	
४३	ईमर्जेन्सी प्यारामेडिक्स	१	
४४	ईमर्जेन्सी नर्स	१	
कुल जम्मा		६२	

८. औजार तथा उपकरण : (१) २५ शैयाको अस्पताल सञ्चालनको लागि आवश्यक औजार तथा उपकरण प्रचलित संघीय तथा प्रदेश कानूनमा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ र सोही अनुसार औजार तथा उपकरणको व्यवस्था गर्नुपर्नेछ ।

(२) अस्पतालमा रहने न्यूनतम प्रयोगशाला तथा उपकरणहरूको हकमा देहायमा उल्लेख भए बमोजिम व्यवस्था गर्नुपर्नेछ :-

(क) प्रयोगशालाका औजार तथा उपकरणहरू(Laboratory Instruments) :

S.N.	Name of Instruments	Unit	Quantity
1	Microscope	pcs	1-3
2	Semi Auto Alalyzer (Bio Chemistry)	set	1
3	Incubator set	set	1
4	Chemical Balance	set	1
5	Electrolyte Analyzer	set	1
6	Colorimeter	set	1-3
7	Hot air Oven	set	1
8	Autoclave	set	1
9	Refrigerator	set	1-2

10	Blood cell counter(18 parameters or above)	pcs	1
11	Generator	set	1
12	Centrifuge	pcs	2
13	Counting Chamber	pcs	1-2
14	DLC counter	pcs	1-2
15	Incinerator	set	1
16	Computer with Printer	set	1

(ख) Imaging Equipments :

S.N.	Name of Instruments	Quantity
1	300 ma X-ray Machine	1
2	100 ma X-ray Machine	1
3	100 ma X-ray Machine(Mobile)	1
4	Dry View Processor(CR System)	स्वैच्छिक
5	Dental X-ray Machine	स्वैच्छिक
6	Ultra Sound Machine with color dropller & guided biospy	1
7	ECG Machine	स्वैच्छिक

९. अस्पताल विकास कोष :- (१) अस्पतालमा एक अस्पताल विकास कोष रहनेछ ।

(२) कोषको सञ्चालन अस्पताल प्रमुख र लेखा प्रमुखको संयुक्त दस्तखतबाट हुनेछ ।

(३) कोषमा अस्पताल सञ्चालनको लागि संघीय सरकार, प्रदेश सरकार, नगरपालिका एवम् अन्य जुससुकै स्रोतबाट कानून बमोजिम प्राप्त रकमहरु जम्मा हुनेछन्

(४) खण्ड (३) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि अस्पताल सञ्चालनको क्रममा विभिन्न सेवा शुल्क र दस्तुर वापत अस्पतालमा प्राप्त आम्दानी नगरपालिकाको संचित कोषमा मासिक रुपमा जम्मा गर्नुपर्नेछ ।

(५) कोषको अन्तिम लेखापरिक्षण महालेखा परिक्षकको कार्यालयबाट हुनेछ ।

१०. अस्पताल सञ्चालक समितिको गठन र काम, कर्तव्य र अधिकार :- (१) अस्पताल सञ्चालनको लागि देहाय बमोजिमको अस्पताल सञ्चालक समिति गठन गर्नुपर्नेछ :

क. नगर प्रमुख - अध्यक्ष

ख. मान्यता प्राप्त शिक्षण संस्थाबाट कम्तिमा स्नातक तह उत्तिर्ण भई सरकारी सेवा निवृत्त भएको वा समाजसेवाको क्षेत्रमा लामो समयसम्म काम गरी ख्याति प्राप्त, उच्च नैतिक चरित्र भएको बुद्धिजीविहरुमध्येबाट नगर प्रमुखले तोकेको एक जना नगरपालिकाभित्रको व्यक्ति - उपाध्यक्ष

ग. नगर कार्यपालिका सदस्यमध्येबाट एक जना महिला - सदस्य

घ. अस्पताल रहेको वडाका वडा अध्यक्ष - सदस्य

ङ. स्वास्थ्य तथा सामाजिक विकास शाखा प्रमुख - सदस्य

च. समाजसेवी, बुद्धिजीविहरुमध्येबाट अध्यक्षले तोकेको १ जना - सदस्य

छ. अस्पताल प्रशासक - सदस्य सचिव

(२) अस्पताल सञ्चालक समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ :-

(क) सुव्यवस्थित ढंगले अस्पताल सञ्चालनको लागि आवश्यक नीतिगत, कानूनी एवम् संस्थागत व्यवस्थाको लागि उपयुक्त निर्णय गरी प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत मार्फत नगर कार्यपालिकामा पेश गर्ने,

(ख) मापदण्ड अनुसारका भौतिक संरचना निर्माण, जनशक्ति व्यवस्थापन, औजार तथा उपकरणको व्यवस्था लगायतका कार्यहरु गर्न आवश्यक समन्वय, सहजीकरण र सहकार्य गर्ने,

२५ शैया अस्पताल सञ्चालन सम्बन्धी कार्यविधि, २०७५

(ग) अस्पताल सञ्चालनको लागि नगरपालिकाले दिएका निर्देशनहरू र स्वीकृत कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयन गर्ने तथा गराउने,

(घ) अस्पतालको भौतिक, आर्थिक, सामाजिक एवम् संस्थागत वातावरणलाई स्वच्छ एवम् स्वस्थ तुल्याउने,

(ङ) अस्पतालबाट सेवाप्रवाहको क्रममा आएका गुनासाहरूको उचित सम्बोधन र व्यवस्थापन गर्ने,

(च) गुणस्तरिय र सर्वसुलभ स्वास्थ्य सेवाको लागि आवश्यक अन्य कार्यहरू गर्ने ।

(३) माथि जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि सञ्चालक समितिले गरेका नीतिगत, कानूनी एवम् संस्थागत महत्वपूर्ण निर्णय, कर्मचारी भर्ना, नियुक्ति, अवकाससँग सम्बन्धित विषय, नगरपालिकाको संचित कोषबाट व्ययभार हुने गरी भएका निर्णयहरू नगर कार्यपालिकाबाट अनुमोदन भएपछिमात्र लागू हुनेछन् ।

(३) सञ्चालक समितिको पदावधि ३ वर्षको हुनेछ ।

(४) समितिको बैठकसम्बन्धमा समितिले आवश्यक मापदण्ड बनाई लागू गर्न सक्नेछ ।

११. सेवा शुल्क निर्धारण सम्बन्धी व्यवस्था : (१) सर्वसाधारणलाई उचित मूल्यमा गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा पुऱ्याउने प्रयोजनको लागि अस्पताले प्रदान गर्ने स्वास्थ्य सेवाको गुणस्तरको आधारमा अस्पतालले लिन सक्ने सेवा शुल्क प्रचलित कानूनमा तोकिएको अवस्थामा सोही बमोजिम र नतोकेको अवस्थामा नगर कार्यपालिकाले तोके बमोजिम हुनेछ ।

१२. पूर्ण सरकारी हुने : (१) आठविसकोट नगर अस्पताल पूर्ण सरकारी अस्पताल हुनेछ ।

(२) अस्पताल सञ्चालन र व्यवस्थापनको लागि आवश्यक जनशक्ति, भौतिक संरचना, आर्थिक स्रोत लगायतको व्यवस्थाको नगरपालिकाले संघ तथा प्रदेश सरकारसँग समेत आवश्यक समन्वय, सहकार्य र परामर्श गर्नेछ ।

१३. कार्यविधिमा हेरफेर तथा संशोधन : नगर कार्यपालिकाले उल्लेखित कार्यविधिमा आवश्यकता अनुसार हेरफेर तथा संशोधन गर्न सक्नेछ ।

१४. व्याख्या गर्ने अधिकार : यस कार्यविधिमा उल्लिखित मापदण्डको कुनै प्रावधानको कार्यान्वयनमा कुनै द्विविधा उत्पन्न भई कार्यान्वयनमा बाधा आई परेमा नगर कार्यपालिकाले सो मापदण्डको व्याख्या गर्नेछ ।

१५. स्वतः अमान्य हुने : यस कार्यविधिमा लेखिएको कुनै कुरा प्रचलित नेपाल कानूनको कुनै व्यवस्थासँग बाभिएमा बाभिएको हदसम्म स्वतः अमान्य हुनेछ ।

नगर कार्यपालिकाबाट स्वीकृती

मिति: २०७५/०४/१४

प्रमाणिकरण

मिति: २०७५/०४/१९